

متن ۱ دَر بَارَهُ حَقِّ چَپِ «عَقْلِ آبی»

Note: If you are using *Persian Fiction Reader* in a class setting, read the "Guide to *Persian Fiction Reader*" (pp. 122-133, below) before studying any of the texts in the *Reader*.

Prominent novelist Shahrnush Pârsipur published her novel called *عَقْلِ آبی* [Blue Reason/Logos] in America after unsuccessful attempts to publish it in Tehrân. The prefatory blurb to "Text 32" reviews Pârsipur's career.

As of 2000, a dozen North American cities had well-stocked Iranian (-American) bookstores which carry works by major Iranian writers of fiction published in Iran, Europe and North America, as well as many magazines featuring short stories.

Copyright protection does not exist in Iran, which is not a signatory to any copyright convention. Books published in America, for example, are reprinted in Iran or published in translation without permission. Persian books printed in Iran are reprinted in America without permission. Here is the publication data for Pârsipur's *عقل آبی* and its copyright protection statement.

عَقْلِ آبی نَوِشْتَهُ شَهْرَنُوشِ پَارِسی پُور

چَپِ أَوَّلِ: ژوئنِ ۱۹۹۴ - خُرَدادِ ۱۳۷۳ تیراژ: ۱۰۰۰ عَدَد

چَپِ و صَحَافِی: چَپَخَانَهُ زَمَانَهُ، سَنِ حُوزَهُ، کَالِیْفَرْنِیَا

نَاشِرِ: نَشْرِ زَمَانَهُ، سَنِ حُوزَهُ، کَالِیْفَرْنِیَا، آمَرِیْکَا

هَمَهُ حَقُوقِ اَیْنِ اَثْرِ دَرِ آمَرِیْکَا، کَانَادَا وِ اَرُوبَا مَحْفُوظِ وِ مَخْصُوصِ نَوِیْسَنَدَه وِ نَاشِرِ اَیْنِ کِتَابِ اَسْت. حَقِّ چَپِ مَجْدَدِ بَرَایِ نَاشِرَانِ مَحْفُوظِ اَسْت. اَیْنِ کِتَابِ مَطَابِقِ قَوَانِیْنِ بَیْنِ المَلِّیِ حَفْظِ وِ حَقُوقِ نَاشِرَانِ وِ مَؤَلَّفَانِ دَرِ آمَرِیْکَا بَه ثَبِتِ رَسِیْدَه اَسْت وِ هَرِ گُونَه تَکْثِیْرِ یَا فِتوْکِپِی صَفْحَاتِ آنِ بَه هَرِ نَوعِ وِ هَرِ شَکْلِ بَدُونِ اِجَازَهُ نَاشِرَانِ مَمْنُوعِ اَسْت.

نَکْتَه هَا:

At the intermediate level of Persian reading and beyond, English-speaking students face two basic challenges: dealing constantly with unfamiliar vocabulary and handling verbs which communicate a great deal of information in just a word or two.

For example, "Text 1" illustrates the pervasiveness of Arabic loan words in Persian. Half of the nouns and adjectives in "Text 1" are originally from Arabic. Because Arabic

nouns and adjectives are formed according to patterns other than simply adding prefixes or suffixes to simpler words or joining two roots or words together to form a compound word, intermediate learners of Persian do not automatically appreciate connections between new words and related words already learned. Here follow possibly new vocabulary from "Text 1" in the column to the right, along with related words after the arrow to the left.

effect	تَأْتِير	←	(literary) work, effect	أَثْر
published	مُنْتَشِر	←	publication	اِنْتِشَار
permissible	مُجَاز	←	permission	اِجَازَه
numerousness	كَثَرَت	←	duplication	تَكْثِير
fixed, permanent	ثَابِت	←	registration	ثَبِت
protected	مَحْفُوظ	←	protection, preservation	حَفْظ
truth	حَقِيقَت	←	right/s	حَقَّ ج. حُقُوق
difficulty	مُشْكَل	←	form, shape	شَكْل
Koran	مُصْحَف	←	bindery, binding	صَحَافِي
numerous	مُتَعَدِّد	←	number, quantity	عَدَد
wise, shrewd	عَاقِل	←	reason, logos	عَقْل
new	جَدِيد	←	repeated, renewed	مُجَدِّد
protection, preservation	حَفْظ	←	protected	مَحْفُوظ
specialty, special skill	تَخَصُّص	←	special (to)	مَخْصُوص
conformity, agreement	مُطَابِقَت	←	according to	مُطَابِق
to forbid	مَنْع كَرْدَن (كُن)	←	forbidden	مَمْنُوع
writing	تَأْلِيف	←	author	مُؤَلِّف
publication	اِنْتِشَار	←	publisher/s	نَاشِر ج. نَاشِرَان
published	مُنْتَشِر	←	publishing	نَشْر
/tanavvo/ variety	تَنْوَع	←	kind/s, sort/s	نَوْع ج. اَنْوَاع /now/

In these examples, the new word to the right shares three consonant root letters with related words to the left. See *Persian Vocabulary Acquisition*, Part 3, for a detailed description of the Arabic element in Persian.

متن ۲ قصه بودن «زمستان ۶۲»

An active novelist and short story writer since the late 1960s, Esmâ'il Fasih (b. 1935) published زمستان ۶۲ [Winter of 1983/4] in 1987. In 1995, Iranbooks (Bethesda, MD) published Fasih's novel called نامه ای به دنیا [A Letter to the World]. And his 1983 novel called ثریا در اغما [Sorayya in a Coma], one of Iran's best-selling novels ever, is available in a 1985 English translation. Fasih's article called "The Status: A Day in the Life of an Iranian Writer" in *Third World Review* 9 (1987) sheds light on living and working in Iran as a writer of fiction during the Islamic Republic Era.

زمستان ۶۲
اسماعیل فصیح
سینا
مرکز فرهنگ و هنر ایران
کلن، آلمان غربی
۱۳۶۸

کلیه رویدادها و صحنه ها و آدمهای این رمان، من جمله شخصیت راوی، ساخته و پرداخته خیال است. واحدی به نام مرکز آموزش تکنولوژی کامپیوتر در هیچ یک از ادارات - تا آنجا که این نگارنده میداند - وجود ندارد، و آن نیز ساخته خیال و قصه است. هر گونه تشابه یا امکان تشابه با رویدادها و صحنه ها و آدمهای واقعی در اینجا کاملاً تصادفی است.

نکته:

دو زمستان شصت و دو /zemestân-e shast-o do/ [Winter of (13)62]. The *ezâfê* construction [کسره اضافه] signals that a word or series of words or a phrase modifies a prior word or phrase. *Kasrê-ye ezâfê* is an unstressed, pronounced syllable after the modified word, pronounced /e/ if that word ends in a consonant sound and /ye/ if that word ends in a vowel sound. Here follows the second part of "Text 2" again, this time with modified words underscored followed by the /e/ vowel sign called کسره and زیر. Note that the relationships between the modified word and modifier(s) are various, often signalled in English by the word "of."

كَلِيَّةٌ رَوِيْدَاةَهَا وَ صَحْنَهَا وَ آدَمَهَائِيْ اَيْنِ رَمَانِ،
 مِنْ جُمْلَه شَخْصِيَّتِ رَاوِي، سَاخْتَه وَ پَرْدَاخْتَه
 خِيَالِ اسْت. وَ اَحِدِيْ بَه نَامِ مَرْكَزِ اَمُوْزَشِ
 تِكْنُوْلُوْژِيْ كَامْپِيُوْتَرِ دَر هِيْچِ يَكِ اَز اِدَارَاتِ - تَا
 اَنجَا كِه اَيْنِ نِگارَنْدَه مِيْدَانْد - وُجُوْد نِدَارْد، وَ اَنْ
 نِيْز سَاخْتَه خِيَالِ وَ قِصَّه اسْت. هَر گُوْنَه تَشَابُه يَا
 اِمْكَانِ تَشَابُه بَا رَوِيْدَاةَهَا وَ صَحْنَهَا وَ آدَمَهَائِيْ
 وَ اَقْعِيْ دَر اَيْنِجَا كَامِلًا تَصَادُفِيْ اسْت.

A key to effective silent reading of Persian texts is preparedness to make mental shifts of words from the modifier slot at the end of a phrase to the modified slot at the beginning of a next phrase, letting words fit slots where they lead to the best sense for whole statements. Of course, all of this relates to the overall pattern and order of Persian sentence parts: first–subject elements, second–object elements, and third–predicate or verb elements. For a guide to pronunciation of phrases with *ezâfê* constructions, refer to the accompanying audio cassette recording of texts in *Persian Fiction Reader*.

See *Reading Iran Reading Iranians*, Section §8.9, for a review of كَسْرَةُ اِضَافَه [the *ezâfê* construction].

متن ۳
«شهری جنگ زده»
از «زمین سوخته» بقلم احمد محمود

Ahmad Mahmud (b. 1931) was born and raised in Khuzestân. In youth, he worked as a day laborer and truck driver, and suffered imprisonment for leftist political views and oppositionist activities. Mahmud began publishing collections of stories in 1959. From the mid-1970s, he concentrated on the novel. His *همسایه ها* [Neighbors] appeared in 1974 and brought him immediate status as a major novelist. *داستان یک شهر* [Story of One City] was published in 1981. *زمین سوخته* [The Scorched Earth], from which the text here is taken, was published in the spring of 1982 in 11,000 copies, with a second printing of 22,000 copies a year later. The three novels are a sort of continuing saga set in Khuzestân during three important periods: the days of oil nationalization in 1951; the aftermath of the coup d'etat which brought the Shâh back to the throne in late August 1953, leading to trials and executions of anti-monarchists; and Iraq's invasion of Iran causing an eight-year war which ended in 1988. In the 1990s, Mahmud published further fiction, notably the 1,782-page novel *مدار صفر درجه* [Zero Orbit/Parallel].

Reading Iran Reading Iranians, Chapter 7, presents a reading lesson based on the following text.

چهره شهر عوض شده است. مردم، گروه گروه، خانه هارا ترک می کنند و با هر وسیله ای که به دستشان می افتد از شهر خارج می شوند. گروه کثیری پیاده راه افتاده اند. بار و بندیلشان را رو سر گرفته اند و در حاشیه جاده شوشتر، بی آنکه مقصدی داشته باشند، بطرف بیابان می روند. گاریهای دستی، دوچرخه ها و چارچرخه ها، مملو از وسائل زندگی است. دو شب پی در پی است که بغداد وحشت ایجاد کرده است. رادیو بغداد تهدید می کند که شهرها را خواهد کوبید. گوینده بخش فارسی رادیو بغداد، باد به گلو می اندازد و از مردم شهرهای خوزستان می خواهد که اشیا سبک وزن و گران قیمت خود را بردارند و هرچه زودتر شهرها را تخلیه کنند. خبر موشکهای که مردم دزفول را زیر آوار مدفون کرده است، رنگ تند خشونت، بیرحمی و ناجوانمردی به تهدید رادیو بغداد می زند. رادیو تهران می گوید که در انفجارات موشکی دزفول هفتاد نفر شهید و سیصد نفر زخمی شده اند.

نکته ها:

The perfect tense in Persian [زمانِ ماضیِ نقلی] is sometimes equivalent to the tense of the same name in English, as in such sentences as: "**I have visited** Los Angeles twice." This unit's text exhibits eight perfect tense verbs. Here they are with idiomatic English translations which illustrate some differences between uses of perfect tense verb forms in English and Persian.

- ۱- چهره شهر عوض شده است. The face of the city (has) changed.
- ۲- گروه کثیری پیاده راه افتاده اند. A large group (has) set out on foot.
- ۳- بار و بندیلشان را رو سر گرفته اند. They (have) put their loads on their heads.
- ۴- بی آنکه مقصدی داشته باشند، بطرف بیابان می روند. Without having a destination they head toward the desert.
- ۵- موشک‌هایی مردم دزفول را زیر آوار مدفون کرده است. Missiles (have) buried the people of Dezful under rubble.
- ۶- در انفجارات موشکی دزفول هفتاد نفر شهید شده اند. Seventy people were/have been martyred in the Dezful missile explosions.

One key to reading Persian texts with perfect tense forms is flexibility in designating time meaning to verbs. Sometimes the Persian verb makes sense translated as simple past tense in English (**he went** there last night) and sometimes it parallels the English perfect tense (**he has gone** there three times).

See *Reading Iran Reading Iranians*, Section §7.20, for a review of perfect tense verbs in Persian.

متن ۴
«عزرائیل»
از «بوف کور» بقلم صادق هدایت

One piece of Persian fiction stands head and shoulders above all the rest in terms of fame and controversy within and outside of Iran. That is the short novel called بوف کور [(The Blind Owl] by Sâdeq Hedâyât (1903-1951). First printed and distributed privately in 1937 and first published in Tehrân in late 1941, بوف کور has been much reprinted since and is the most discussed work of Persian fiction ever. A 1994 Tehrân edition exhibits censorship of passages descriptive of women characters in the book. The passage here comes from a 1991 volume published in Paris, which presents Hedâyât's original handwritten text. D.P. Costello's translation of *The Blind Owl*, a Grove Weidenfeld "Evergreen Edition" paperback (1989), is close enough to the original Persian to be useful in self-study reading of the novella in Persian.

درست یادم است، هوا بکلی تاریک بود، چند دقیقه در حال اغما بودم. قبل از اینکه خوابم ببرد با خودم حرف می‌زدم - در این موقع حس می‌کردم، حتم داشتم که بچه شده بودم و در نانو خوابیده بودم، حس کردم کسی نزدیک من است، خیلی وقت بود که همه اهل خانه خوابیده بودند، نزدیک طلوع فجر بود و ناخوشها میدانند در این موقع مثل اینست که زندگی از سر حد دنیا بیرون کشیده میشود - قلبم بشدت می‌تپید ولی ترسی نداشتم، چشمهایم باز بود ولی کسی را نمیدیدم چون تاریکی خیلی غلیظ و متراکم بود - چند دقیقه گذشت یک فکر ناخوش برایم آمد با خودم گفتم: «شاید اوست» در همین لحظه حس کردم که دست خنکی روی پیشانی سوزانم گذاشته شد. بخودم لرزیدم و دوسه بار از خودم پرسیدم آیا این دست عزرائیل نبوده است. و بخواب رفتم.

نکته ها:

بِکُلِّی [totally]. "Text 4" reflects the orthography in Hedâyat's handwritten copy of his novella بوفِ کور, which he reproduced in some fifty copies in Bombay in 1937 and distributed among friends in Iran and Europe. Persian orthographic preferences and customs vary from printer to printer and from one age to another. The choice between بکلی and به کلی is an example. The preposition usually appears separated from the following word which goes with it in publications of the 1990s. Another common instance is the verb prefix می, which generally appears today separate from its verb. Examples of Hedâyat's preferences appear here in the columns to the right, with the other choice to the left.

بِه شَدَت	بِشِدَّتْ	بِه کَلِی	بِکُلِّی
چِشْمِ هَایِم	چِشْمِ هَایِم	حَرَفِ مِی زَدَم	حَرَفِ مِی زَدَم
/be khodam/	بِه خُودَم	نَاخُوشِ هَا	نَاخُوشِ هَا
	بِخُودَم	مِثْلِ اَیْنِ اسْت	مِثْلِ اَیْنِ اسْت
		/nâkhosh hâ/	

قَبْلِ اَزِ اَیْنِکِه [before (conj)]. Subordinating conjunctions in Persian meaning "before," e.g., اَیْنِکِه and قَبْلِ اَزِ اَیْنِکِه, govern verbs in the present subjunctive mood, regardless of the actual time, past, present or future, of the action or state in question. As for subordinating conjunctions which mean "after," e.g., اَیْنِکِه and بَعْدِ اَزِ اَیْنِکِه, verbs which they govern usually appear in the simple past tense regardless of the actual time in question. See *Reading Iran Reading Iranians*, Sections §11.8 and §11.9, for a review of subjunctive verb forms.

خِیْلِی وَقْتِ بُوْد کِه هَمِه خُوابِیْدِه بُوْدنْد [everyone had been asleep for a long time]. Such English sentences as "It's been raining or snowing constantly for three days" and "Everyone in the family had been asleep for some time" have this very different pattern in Persian:

سِه رُوزِ اسْت کِه یِکِ بَنْدِ مِی بَارَد.

خِیْلِی وَقْتِ بُوْد کِه هَمِه اَهْلِ خَاْنِه خُوابِیْدِه بُوْدنْد،

In both cases, Persian uses two verbs to communicate the idea. The first verb is a present or simple past tense form of بُوْدَن [to be], meaning: "it is x amount of time (that)" or "it was x amount of time (that)," which translates as "for x amount of time" in English. Then comes a second verb, usually present in the case of an English perfect tense verb and past perfect for an English past perfect verb.

متن ۵
«سَفَری به کَرمانشاه»
از «سَنگی بَر گوری» بقلمِ جلال آل احمد

Iran's leading writer during the 1960s was Jalâl Âl-e Ahmad (1923-1969), who published four collections of short stories from the mid-1940s into the mid-1960s and four novels from 1955 to 1967. Another important narrative of his, an autobiographical essay called *سَنگی بَر گوری* [A Stone on a Grave], which he wrote in 1964, did not get published until 1981, only to be banned several months later. The text here, taken from *سَنگی بَر گوری*, describes part of a hasty drive which Âl-e Ahmad and his wife Simin Dâneshtar took from Tehrân to Kermânshâh upon hearing that her sister had died suddenly.

و رفتیم. ساعت نه صبح روی نوار خاکستری جاده مهرآباد بودیم و ۷ شب از زیر طاق بستان می گذشتیم. قزوین را در آینه دکان خرازی فروش کنار خیابان دیدیم. با عینکی تازه و تنگ و سیاه. و گفتم: «می بینی زن؟ آنقدر عر و بوق کردی که یادمان رفت عینک بر داریم.» و چه بهتر. آن بساط نکبت بار زلزله را با عینکی هرچه تنگ تر و تارتر می دیدیم بهتر بود. ناهار را زیر سایه درخت های غبار گرفته یکی از قهوه خانه های سر راه خوردیم. درست چسبیده به الباقی سفره زلزله. عمارت سنگی قهوه خانه انگار از داخل ترکیده بود و سنگهای تراش خورده هر یک در گوشه ای و سر تیرها از میان خاک و پوشال بیرون مانده. و مردکی لاغر که روی همان یک زیلوی ما نیمرو می خورد نمی دانم در قیافه ما چه دید که به دو استکان عرق مهمانمان کرد. و از گاوهایش گفت که همه حرام شده اند. و حالا او می ترسید که پوست های دریده شان را هم کسی نخرد. و باز رفتیم. و همدان را خواستم در یک لیوان آبجو ببینم. به عنوان رفع خستگی. که نشد. ناچار به یک لیوان از این آب های رنگی قناعت کردیم. کنار خیابان. و باز رفتیم.

نکته ها:

مهراآباد. Tehrân's international airport, located on the western edge of the city.

طاق بُستان. The name of a village near Kermânshâh on the road from Hamadân to Kermânshah and the site of famous stone bas reliefs cut into a rock façade depicting royal and divine figures from the Sâsânid Era (224-651 C.E.).

قزوین. City located two hours west of Tehrân on the main east-west highway through the country.

مردکی. /mardâki/. The diminutive suffix /ak/ can communicate a derogatory tone. For example, "that guy" or "that so-and-so" becomes مَرْدَك in Persian. The unstressed /i/ suffix on the word here signals that the noun مردک is the antecedent for a following relative clause, i.e., "the guy who . . ." translates as . . . مردکی که .

مِهْمَانِمَانِ كَرْد [he treated us]. In use of the pronoun suffix form (مان) instead of an independent pronoun form (e.g., ما) as direct object of a so-called compound verb, the pronoun suffix is attached to the non-verbal element of the compound verb, as in مِهْمَانَشِ كَرْدَم [I treated him/her]. When the verb is a simple or one-word verb, the pronoun suffix as object is attached to the verb, as in دِيدَمَش [I saw him].

مِي تَرَسِيدِ كِه كَسِي نَخَرْد [he was afraid that no one would buy . . .]. The addition of a /mi/ prefix to a simple past verb form can indicate repeated action or a continuing state in past time. "He was afraid for a split second" would be تَرَسِيد , while "he was afraid for some time" would be مِي تَرَسِيد . Verbs governed by verbs of fearing, hoping, believing, and the like appear in the subjunctive mood. If the dependent verb takes place at the same time or subsequent in time to the verb which governs it, it appears in the present subjunctive tense. For example, "he was afraid (مِي تَرَسِيد) all last week that no one would buy his goods this week (كَسِي نَخَرْد) .

كِه نَشْد [it didn't work out]. The word كه sometimes serves as an untranslatable particle serving to give emphasis to the point made by the words around it. For example, "I (for one) am not going" becomes مَن كِه نَمِيرَم .

اين آب هاي رنگي [these (sorts of) colored water]. Coca Cola, Canada Dry Orange Soda, and the like. Âl-e Ahmad was particularly sensitive to the influx of Western goods, ideas, and ways into post-World War II Iran.

متن ۶
«فروختن ماشینمان»
از «عصر دل‌تنگی» بقلم محمود خوافی

Enclosed within quotation marks, this passage from Mahmud Khâfi's 1993 collection of short stories presents a man thinking to himself about a problem he has had paying for his car and about the reaction of his wife آسیه /âsiyé/ to his handling of the problem.

«خیلی سرد شده، لعنتی بی همه چیز همین طور، سه روز است که یک بند می بارد. تو این برف و سرما ماشین مفتش گران است. صبح راحت می روی سر خیابان، تاکسی سوار می شوی و می روی مدرسه. وقتی پریشان نباشی، نگران هزار بد بختی نباشی، می توانی راحت تر حساب زندگی را داشته باشی. باید با آسیه حرف بزنم. یک جورى قانعش کنم. بگویم باور کن چاره ای نداشتم. موقتی است! بگذار چند ماهی فکرهايمان راحت باشد. باز روزهایی را داریم، سختی اش سه ماه است. شاید توانستم از بانک وام بگیرم. نه، مسلماً حرفی نخواهد داشت. دلبستگی اش همان روزهای اول بود. بعد کم کم از تب و تاب افتاد. این روزها دیگر نگاهی هم به ماشین نمی اندازد. روزهای اول چقدر با علاقه دستمال می کشید، و با شلنگ آب به سر و روی ماشین ور می رفت. همیشه شیشه هایش برق می زد، آدم کیف می کرد نگاهش کند . . . چه شده است؟ خیلی وقت است شبها زود می خوابد و اصلاً حرف نمی زند.»

نکته ها:

[it's been snowing for three days]. Although "Text 6" is quoted speech, it appears in literary Persian forms. In real life, the character speaking or thinking the passage would use colloquial Persian pronunciation, forms and patterns. But writers can create the impression of informality and conversation without literally presenting colloquial forms. Here follow parallel columns of statements from "Text 6" to the right and strictly colloquial forms to the left. Readers of Persian fiction need to be able to adjust to both and expect to read prose which is all one or all the other or a combination of both. "Notes" after five or six later texts focus further attention on the relationship

between colloquial and literary Persian and their use in contemporary Persian prose fiction.

سه روز است که یک بند می بارد	←	سه روزه که یک بند می باره
تو این برف ماشین مفتش گران است		تو این برف ماشین مفتش گرانه
صبح راحت می روی سر خیابان		صبح راحت میری سر خیابان
تاکسی سوار می شوی		تاکسی سوار میشی
می روی مدرسه		میری مدرسه
یک جوری قانعش کنم		یک جوری قانعش کنم
بگویم باور کن چاره ای نداشتم		بگم باور کن چاره ای نداشتم
بگذار فکرهايمان راحت باشد		بگذار فکرامون راحت باشه
سختی اش سه ماه است		سختیش سه ماهه
شاید توانستم از بانک وام بگیرم		شاید تونستم از بانک وام بگیرم
نگاهی به ماشین نمی اندازد		نگاهی به ماشین نمیندازه
آدم کیف می کرد نگاهش کند		آدم کیف می کرد نگاهش کنه
خیلی وقت است شبها زود می خوابد		خیلی وقته شبها زود می خوابه

In several cases, the author has created the impression of conversation by using colloquial Persian word order with literary Persian forms and pronunciation. The actual statements from the text appear here to the right with more literary word order to the left.

صبح راحت می روی سر خیابان	←	صبح راحت به سر خیابان می روی
می روی مدرسه		به مدرسه می روی
یک جوری قانعش کنم		یک جوری او را قانع کنم
آدم کیف می کرد نگاهش کند		آدم کیف می کرد آن را نگاه کند

Section §3.7 of *Reading Iran Reading Iranians* reviews basic differences between colloquial Persian [کتابی] and literary Persian [محاورة ای].

وَقْتِي پَرِيشَان نَبَاشِي [when you're not upset]. The form پَاشِي is present subjunctive. Subordinate verbs exhibit present subjunctive verb forms when two conditions are met. First, the verb upon which the subordinate verb depends has a meaning between matter-of-factness and contrary-to-factness, which is to say, such meanings or tones as believing,

hoping, fearing, necessity, possibility. Second, the time of the subordinate verb is simultaneous to or subsequent to the time of the verb on which it depends. Also, some subordinating conjunctions, such as اگر [if], تا [in order that], and وقتی (که) [when] have in them implications of meanings between matter-of-factness and contrary-to-factness. Here are five examples of present subjunctive verb forms from "Text 6."

وقتی پریشان نباشی، می توانی راحت تر حساب زندگی را داشته باشی.

[When you're not upset, you **can** figure out life more easily.]

[I **have to** talk to Âsiyeh.]

باید با آسیه حرف بزنم.

بگذار چند ماهی فکرهايمان راحت باشد.

[Let our thoughts be worry-free for a couple of months.]

شاید توانستم از بانک وام بگیرم.

[Maybe I **could** get a loan from the bank.]

Here is an example of a subjunctive verb from "Text 4" (above):

قبل از اینکه خوابم ببرد با خودم حرف میزدم.

[Before I fell asleep, I was talking to myself.]

See *Reading Iran Reading Iranians*, Sections §11.8 and §11.9, for a review of subjunctive verb forms in Persian.

متن ۷
«پدر بزرگ»
از «سمفونی مردگان» عباس معروفی

This text comes from a popular novel called *سَمفونی مُردگان* [Symphony of the Dead] which established author 'Abbās Ma'rufi as a major writer of fiction when it appeared in 1989. By 1993, the book had gone through three printings and sold more than 20,000 copies. "Text 7" deals with a man's recollections of his grandfather, who was alive during the Qājār Era, which ended in the early 1920s, and the days of Rezā Shāh Pahlavi, who took over the Iranian government at that time, and ruled until 1941, and the reign of his son, Mohammad Rezā Shāh Pahlavi (ruled 1941-1979).

In 1996, after a court conviction for "insulting" Islam and the Iranian Revolution in *گردون*, a monthly magazine which Ma'rufi edited, the author emigrated to Germany. *Persian Newspaper Reader*, Lesson 24, presents a report on Ma'rufi's trial and conviction.

پدر بزرگ آدم عجیبی بود و داستانهای عجیبی در باره اش می گفتند. پدر معتقد بود که زیادی یکدنده است، به این خاطر که پدر بزرگ چهل سال پیش به دولت قاجار سنگ فروخته بود اما نتوانسته بود پولش را وصول کند. شاه قبلی مرده بود و شاه بعدی آمده بود سرکار. پدر بزرگ باز مراجعه کرده بود و آنها گفته بودند که زمانه عوض شده. از آن پس پدر بزرگ سی سال شکایتش را به همه جا کشانده بود، چند سفر به تهران، چند سفر به تبریز، و بی فایده. آنهم برای مبلغی مضحک، بخاطر سی و سه تومان و دو قران راه افتاده بود توی ادارات، هی عریضه نوشته بود، شکایت پشت شکایت، و باز هم بی فایده بود. در زمان رضا شاه عریضه بلند بالایی نوشته بود که به دادش برسند اما نامه اش را پاره کرده بودند و او باز نوشته بود. حتی در اوضاع جنگ بین الملل به خیال اینکه بتواند کاری بکند اقداماتی کرده بود، نامه ها نوشته بود، شکایت ها کرده بود و دست به دامان این و آن شده بود. در آخرین سفرش به اردبیل تمامی پرونده ها را در کیف قهوه ای رنگی همراهش می کشید و مدام از سی و سه تومان و دو قرانش حرف می زد. پدر می خواست سی و سه تومان و دو قران به او بدهد و قال قضیه را بکند، اما پدر بزرگ می گفت که تا

به حال باج نخورده و حلقش را می خواهد. چند روز در خانه جابرش ماند و بعد به ارومیه باز گشت. دو سال بعد در لحظه آخری که رو به قبله تربت به حلقش می ریختند به بچه هاش گفت: «نگذارید حقتان را بخورند. می فهمید؟ این تنها وصیت من به شماست.»

نکته ها:

[he had sold]. Persian indicates that one verb action or state occurs before another action or state in the past by putting the prior of the two actions in the past perfect tense [ماضی بعید]. That tense combines the simple past tense forms of بودن, preceded by a verb's past participle (the infinitive minus /án/ plus /é/; e.g., "having gone" = رفتن minus ن plus ه = رفته). Here follow examples of past perfect verb forms from "Text 7." Note that the subsequent past moment or time in comparison to which the past perfect verbs are prior is a later time in the grandfather's life or the end of his life.

- [he had sold] پدر بزرگ چهل سال پیش به دولت قاجار سنگ فروخته بود.
- [he had not been able to . . .] نتوانسته بود پولش را وصول کند.
- [. . . had died and . . . had taken over] شاه قبلی مرده بود و شاه بعدی آمده بود سرکار.
- [he had consulted] پدر بزرگ باز مراجعه کرده بود.
- [they had told him that . . .] آنها گفته بودند که زمانه عوض شده.
- [he had dragged] پدر بزرگ سی سال شکایتش را به همه جا کشانده بود.
- [he had set out] به خاطر سی و سه تومان راه افتاده بود توی ادارات.
- [he had written] در زمان رضا شاه عریضه بلند بالایی نوشته بود.
- [they had ripped up] نامه اش را پاره کرده بودند.
- [he had taken action] در اوضاع جنگ بین الملل اقداماتی کرده بود.
- [he had made complaints] شکایت ها کرده بود.
- [he had sought help] دست به دامان این و آن شده بود.

متن ۸
«خاطره نویسی»
از «رژه بر خاکِ پوک» بقلم شمس لنگرودی

This text presents a narrator [راوی] describing his need to write down memories from the past. It is a common sort of narrative framework in Persian fiction, made famous by Sâdeq Hedâyât in بوف کور [The Blind Owl] (1937, 1941). The narrator of "Text 8" is born in an imaginary city called پال in an imaginary country called ناریانه .

خیلی از آن سالها گذشته و بسیاری از آن ماجراها هم از یادم رفته است. من چه می دانستم روزی مجبور می شوم خاطرات آن همه سال را بنویسم: سال هائی عجیب، جادوئی، پیچیده در مه و سم اجنه و دریا.

می دانم خاطرات فقط وقتی ارزش گفتن دارند که مشکلی از مشکلات را حل کنند، و وقتی که به صورت مشتی ماجراهای عجیب و افسانه وار در می آیند که خود من هم الان به زحمت باورشان می کنم نوشتنشان هیچگونه ارزشی ندارد، اما نمی دانم چه چیزی یا چه کسی مرا به یاد آن خاطره ها می اندازد و آن روزگار مثل جریان آبی در روح بخار می شود، چشم و دهانم را باز می کند، و با دست هائی که نمی دانم تا امروز کجا بوده اند و ادار می شوم که این چیزها را بنویسم.

من در پال به دنیا آمدم. همانجا نیز زندگی کردم. پال شهری ساحلی و مرکز کشور ناریانه بود. صبح، همزمان با آفتاب، در وردِ پرندگان و مه صورتی از کلبه های مان بیرون می زدیم و غروب با شنیدن صدای بال اجنه و شب پره ها به کلبه مان می خزیدیم. بیشتر مردم پال به کار زراعت و ماهیگیری مشغول بودند. عده اندکی مغازه دار بودند و باقی همه یا جن زده بودند یا جن گیر و دعا نویس و آینه بین و رمال.

نکته ها:

گذشته [(much time) has passed (since those years)]. Called ماضی نقلی, the perfect or present perfect tense, discussed in the "Notes" section after "Text 3," is used when a verb communicates an action or state either occurring one or more times in the past with effects up to the present time or viewed from the vantage point of the present. The perfect tense is formed by combining a verb's past participle (= infinitive minus /án/ plus /é/) and the suffix forms of the present tense of بودن. However, in the case of the "he/she/it" form, the participle by itself can serve as the complete form. Here are three examples from "Text 8."

خیلی از آن سالها گذشته. [Many years **have passed** since then.]

بسیاری از آن ماجراها از یادم رفته است. [I've **forgotten** many of those adventures.]

با دست هائی که نمی دانم تا امروز کجا بوده اند و ادار می شوم

که این چیزها را بنویسم. [I feel compelled to write these things with hands

which **have been** I don't know where until now.]

[How was I to know that I would be obliged one day to write down what I remembered from all those years?]. The use of the present tense form می شوم in this complex sentence shows a sequence-of-tense relationship. In such sentences, once a governing verb sets the actual time of an event or state, a subordinate verb merely communicates relative time by appearing in the present tense, if it takes place at the same time or subsequent in time to the time of the governing verb, or in the perfect tense, if it occurs prior to the time of the governing verb.

[Memories are worth recounting when they solve some problem]. The subjunctive mood appears here in the clause introduced by the subordinating conjunction وقتی که [when], because the situation is hypothetical or imagined, as opposed to something presented as a matter of fact or presented in a matter-of-fact way. For another example of the use of the subjunctive mood in a hypothetical situation, see "Notes" after "Text 28" (below).

See *Reading Iran Reading Iranians*, Sections §11.8 and §11.9, for a review of subjunctive verbs forms in Persian and Sections §3.7.12-13 for review charts on verb tenses.

متن ۹ زندگی نامه غلامحسین ساعدی

This text is a biographical sketch of Gholâmosayn Sâ'edi (d. 1985). It appeared as a publisher's preface to Sâ'edi's posthumous 1990 novel called *غریبه در شهر* [Stranger in the City]. A scene from that novel appears as "Text 29" (below). The introductory blurb to that text, when compared to the text here, highlights the issue of censorship in Iran. That is to say, the publisher's biographical sketch here leaves unsaid obviously important events in Sâ'edi's life, mention of which would have made publication of *غریبه در شهر* in Iran impossible.

غلامحسین ساعدی روانپزشک، داستان نویس و نمایشنامه نویس در ۲۴ دی ماه ۱۳۱۳ در شهر تبریز به دنیا آمد. تحصیلات ابتدایی و دوره متوسطه را در آنجا به پایان رساند و در سال ۱۳۳۴ به دانشکده پزشکی تبریز راه یافت. فعالیت ادبی ساعدی در دوران تحصیلات دانشگاهی شکل منسجمی به خود گرفت. در سال ۱۳۳۵ داستان کوتاه «مرغ انجیر» را در مجله سخن منتشر کرد.

ساعدی در سال ۱۳۴۱ پس از اخذ درجه دکتری برای گذراندن خدمت سربازی راهی تهران شد. آشنایی نزدیک با نویسندگان و هنرمندان معاصر ایران از همین زمان آغاز شد. جلال آل احمد، رضا براهنی، سیمین دانشور، احمد شاملو و . . . از جمله نویسندگانی هستند که ساعدی با آنها آشنا شد. همچنین گشایش مطب شبانه روزی که ساعدی آن را به اتفاق برادرش دایر کرده بود، محصول همین دوره است.

دوران پر بار فعالیت ادبی وی از همین دوران آغاز میشود. بیست نمایشنامه و دهها داستان و رمان کارنامه ادبی دکتر غلامحسین ساعدی را در این سالها تشکیل می دهد.

زنده یاد ساعدی در خلال نوشتن آثار نمایشی خود دست به نوشتن چند فیلمنامه زد. فیلمنامه «گاو» بر اساس قصه ای از کتاب «عزاداران بیل» و «دایره مینا» بر اساس داستانی از مجموعه داستان «گور و گهواره» که این فیلمها مورد استقبال قرار گرفت.

دکتر غلامحسین ساعدی در سال ۱۳۵۷ به آمریکا سفر کرد و ضمن

بر گزاری سخنرانیها و مصاحبه هایی، روشنفکران و نویسندگان آمریکا را در جریان فعالیتهای ادبی و هنری ایران قرار داد و در زمستان ۱۳۵۷ به ایران مراجعت کرد. حاصل این دوران تا ترک ایران چندین مقاله و سخنرانی بود. ساعدی در سال ۱۳۶۱ به پاریس رفت و در آنجا اقامت گزید و در دوم آذر ۱۳۶۴ دچار خونریزی داخلی شد و علیرغم تلاش پزشکان معالجش در حالی که پدرش بر بالین او حضور داشت دیده از جهان فرو بست.

زنده یاد دکتر غلامحسین ساعدی دور از خانه و در دیار غربت در گورستان «پر لاشز» در جوار صادق هدایت به خاک سپرده شد.

نکته ها:

روانپزشک [psychiatrist]. Persian generates vocabulary through putting nouns, adjectives, and verb stems together to form compound words and through adding prefixes and suffixes to words. And the large overlay of originally Arabic vocabulary exhibits patterns appreciation of which facilitates learning and remembering vocabulary.

Here is a list of words from "Text 9" which exhibit compounding and the use of prefixes and suffixes typical of Persian words. The identifiable pieces which make up the word appear to the right with the actual word from the text to the left.

روانپزشک	=	روان	+	پزشک
کارنامه	=	کار	+	نامه
فیلمنامه	=	فیلم	+	نامه
گورستان	=	گور	+	ستان
پر بار	=	پُر	+	بار
هنرمندان	=	هنر	+	مند + ان
روشنفکران	=	روشن	+	فکر + ان
عزاداران	=	عزا	+	دار (داشتن) + ان
گُشایش	=	گُشا	+	(گُشودن) + (ی)ش
نمایشنامه	=	نمای	+	(نمودن) + (ی)ش + نامه
دانشکده	=	دان	+	(دانستن) + ش + کده
دانشگاه	=	دان	+	(دانستن) + ش + گاه

داستان	=	نویس (نوشتن)	+	داستان نویس
سَر	=	باز (باختن)	+	سربازی
بَر	=	گزار (گزاردن)	+	برگزاری
سُخَن	=	ران (رانندن)	+	سخنرانی
خون	=	ریز (ریختن)	+	خونریزی

As an exercise, you might check on the meanings of unfamiliar component parts of words in a dictionary, then guess about unfamiliar compounds to the left, and check on their meanings through reference to their context in the reading text or the "Glossary" at the end of the reader. *Reading Iran Reading Iranians*, Section §12.14, cursorily reviews Persian word patterns and word formation techniques, while "Part 2" of *Persian Vocabulary Acquisition* treats the same subject comprehensively.

که [which . . . that (direct object)]. The Persian relative pronoun که [who, which] cannot serve as the object of a preposition cannot always serve as a direct object, like "who" and "which" in English with their forms "whom," "to whom," "from which," and the like. Therefore, when a Persian relative pronoun refers in a relative clause to a noun which should serve as object of a preposition or a direct object, an extra word or phrase appears. For example, "in which" translates as که در آن [which in that]. Here is a sentence from "Text 9" which features که as prefiguring a direct object in a relative clause:

گشایشِ مطبِ شبانه روزی که ساعدی آن را دایر کرده بود، محصولِ همین دوره است.

The opening of an all-day all night clinic which Sâ'edi had set up dates from this period.

متن ۱۰
«مارال دخترِ کُرد»
از «کلیدر» به قلم محمود دولت آبادی

Born in the Khorâsân village of Dowlatâbâd (near Sabzevâr), short story writer and novelist Mahmud Dowlatâbadi (b. 1940) has spent most of his adult life in Tehrân and emerged as Iran's most prominent novelist by the 1980s. Self-educated and forced to work from childhood, Dowlatâbâdi was a stage actor, among other jobs in his young adulthood. His first collection of stories appeared in 1969. A second collection followed a year later. Then came a series of eight novels, interrupted by two years spent in prison, from early 1975 to early 1977. Dowlatâbâdi had begun his magnum opus, the saga of almost 3,000 pages called کلیدر in the late 1960s, finishing it in 1983.

Dowlatâbadi's 1979 novel جای خالی سلوچ [Soluch's Empty Place] treated the decline of Iranian village life in the 1960s. His ten-volume کلیدر narrates the lives of Kurdish tribespeople and peasants in a poverty-stricken village area in Khorâsân in the mid-1940s. A discussion of characterization in کلیدر serves as "Text 21" (below).

Dowlatâbâdi travelled to Europe in 1990 and to the United States in 1991, lecturing on literature and politics. Living with his family in Tehrân, Dowlatâbâdi continued writing fiction and essays throughout the 1990s.

"Text 10," the very opening paragraph of کلیدر, describes a Kurdish girl named مارال and the reaction of people who see her on the street. Another passage from کلیدر serves as "Text 15" (below).

اهل خراسان مردم کُرد بسیار دیده اند. بسا که این دو قوم با یکدیگر در برخورد بوده اند. خوشایند و ناخوشایند. اما اینکه چرا چنین چشمه‌اشان به مارال خیره مانده بود، خود هم نمی دانستند. مارال، دختر کُرد دهنه‌ اسب سیاهش را به شانه انداخته بود، گردنش را سخت و راست گرفته بود و با گامهای بلند، خوددار و آرام رو به نظمیه می رفت. گونه هایش برافروخته بودند. پولکهای کهنه‌ برنجی از کناره های چارقدهش به روی پیشانی و چهره‌ گرد و گُر گرفته اش ریخته بودند و با هر قدم پولکها به نرمی دور گونه ها و ابروهایش پر می زدند. سینه هایش فربه و خوب بر آمده بودند، چنانکه دو کبوتر بی تاب می خواستند از یقه اش بیرون بزنند. بالهای چارقده

مارال رویشان را پوشانده بود و سینه ها در هر تکان بی تابانه موج می زدند، و شلیتة بلندش با هر گام، هماهنگ موج پستانها، نیم چرخى به دور ساقهای پوشیده در جورابش می زد. چشمهایش به پیش رویش دوخته شده و نگاهش را از فراز سر گذرندگان به پیشاپیش پرواز داده و لبهای چو قندش را برهم چفت کرده بود و چنان گام از گام بر می داشت که تو پنداری پهلوانیست به سرفرازی از نبرد باز گشته. هم اسب سیاهش «قره آت» چنان گردن گرفته، سینه پیش داده و غراب سُم بر سنگفرش خیابان می خواباند، که انگار بر زمین منت می گذاشت و به آنچه دورش بود فخر می فروخت.

نکته ها:

The subordinating conjunction که can mean "who," "which," "that," "in order that," and other things. The context in which که appears generally makes appreciating its meaning unproblematic. Here follow examples of the conjunction که from "Text 10." Highlighting shows how sometimes که combines with another word which does not always appear immediately next to it.

بسا که این دو قوم با یکدیگر در برخورد بوده اند. [(It happened) so much that . . .]

اما اینکه چرا چنین چشمهایشان به مارال خیره مانده بود، خود هم نمی دانستند.

[But (the reason for) this (fact) that . . .]

سینه هایش فربه و خوب بر آمده بودند، چنانکه دو کبوتر بی تاب می خواستند از

یقه اش بیرون بزنند. [(in) such a fashion that . . .]

چنان گام از گام بر می داشت که تو پنداری پهلوانیست به سرفرازی از نبرد باز

گشته. [She strode along in such a way that you'd think she was a warrior hero . . .]

اسب سیاهش چنان سُم بر سنگفرش خیابان می خواباند، که انگار بر زمین منت

می گذاشت. [Her black horse so pounded the streets with its hooves that . . .]

متن ۱۱
«وقتی مریض شدم»
از «خاطره های پراکنده» بقلم گلی ترقی

Zohreh (Goli) Taraghi-Moghadam (b. 1939) was born and raised in Tehran, attended college in The United States, and returned to Iran with a degree in philosophy in 1961. She obtained a master's degree from Tehran University in 1967. During the 1960s, Taraghi served as an international relations specialist at the Plan Organization in Tehran and began publishing short stories.

Her first collection of short stories, *من هم چه گوارا هستم* [I Am Also a Che Guevera], appeared in 1969. In 1973, she published a novelistic collection of related narratives called *خواب زمستانی* [Hibernation]. An English translation appeared in 1994.

In the 1970s, Taraghi was a lecturer in philosophy at Tehran University. Upon the temporary closing of Iranian universities in 1980, she emigrated to Paris with her two children. She returned to Iran for brief visits during the 1980s and 1990s.

Taraghi's mid-1980s short story «دندان طلایی عزیز آقا» [Aziz Âqâ's Gold Tooth] appeared in an expatriate journal published in California called *اُمید* (3, 1988) and was republished in both Persian and French versions in Paris as a chapter of childhood memoirs under the titles *اُتوبوس شَمیران* [The Shemirân Bus] and *Le Bus de Shemiran* (1990). In the 1990s Taraghi worked on a new new novel called *عادت های غریب آقای آلف* [The Strange Behavior of Mr. Alef in Exile]. In 1994, she published a collection of reminiscences called *خاطره های پراکنده* [Scattered Memories] from which the passage here is taken.

از زمانی که مریض شده ام مجبورم توی اطاق محبوس بمانم و همه چیز مرا می ترساند. ترس مثل آدمی نامریی همه جاست. گاهی وقت ها لای در را باز می کند و بعد از ظهرها وقتی بزرگ ترها چرت می زنند به سراغم می آید. بعضی وقت ها پشت شیشه ی پنجره است یا خودش را زیر دامن مادر قایم می کند. امروز صبح توی آیینه بود و انگار مسخره ام می کرد. ترس است که مرا به سرفه می اندازد. مادر دیگر به دکتر کوثری اعتماد ندارد و دواهای او را دور می ریزد. دایی جان دکتر شب ها خانه ی ما می خوابد. با مادر قرار گذاشته اند که یک شب او به من آمپول بزند و یک شب مادر. پدر می گوید که دکترهای فرنگی نابغه اند و با اولین نسخه سخت

ترین بیماری ها را درمان می کنند. خاله آذر با چشم های غمگین نگاهم می کند و طوری سر و صورتم را می بوسد که گویی دیگر مرا نخواهد دید. حسن آقا کارت پستالی کهنه از زنی چاق با موهای طلایی در لباسی از مخمل و تور دارد. می گوید این زن ملکه ی پاریس است و زنی بد جنس است که به قرآن و حضرت محمد اعتقاد ندارد. حسن آقا نگران من و مادر است و از مادر بزرگ می خواهد برای نجات ما از چنگ این ملکه ی کافر روز و شب نماز بخواند. مادر با خوشحالی چمدان های سفر را آماده می کند. من می دانم ترس در پاریس هم هست و هر جا برویم دنبال ما خواهد آمد. مادر بزرگ یکریز نماز میخواند و به صورتم فوت می کند. توبا خانم هم هر غروب یک لیوان آب جگر پخته به خوردم می دهد. به دور گردن و پاهایم هزار جور دعا بسته اند و زیر بالشم پر از کاغذ های کوچک چهارتاست. سه روز دیگر می رویم. مادر بزرگ کنار پنجره نشسته است، گل های یاس را نخ می کند و از آن ها برایم گردنبند و النگو می سازد. چقدر همه غمگین هستند، حتا توبا خانم که همیشه قر می داد و بشکن می زد مثل آن وقت ها نیست. چشم هایش پر از اشک است، آب دماغش را با گوشه ی آستین اش می گیرد.

نکته ها:

ملکه ی پاریس /maleké-ye pâris/ [queen of Paris]. The *ezâfé* construction (see "Notes" for "Text 2", above), which calls for an unstressed /e/ or /ye/ sound to appear between a word and following modifiers, is not reflected in writing when the word to which it is added ends in a consonant. But if that word ends in a vowel, the *ezâfé* is pronounced /ye/ and is written as ی in the cases of words ending in the letters /alef/ and /vâv/, representing the vowel sounds /â/ and /u/, respectively. When the vowel sound ending a word which has following modifiers is /é/, represented by the letter ه , the *ezâfé* is pronounced /ye/, and the phrase can be written in these three ways:

ملکه ی پاریس ← ملکه پاریس ← ملکه پاریس

Reading Iran Reading Iranians, Section §8.9 reviews كسره اضافه [the *ezâfé* construction]. *RIRI*, Section, §10.12, reviews the use of the letter ه as a «ی» suffix.

Chapter 33 (pp. 122-134, below) illustrates several sorts of in-class activities in studying *Persian Fiction Reader*. Here follow two other sorts of exercises, taken from *Persian Fiction Reader Workbook*, dealing with "Text 11."

1. Match the words in the right column with words from Text 11 in the left column which share the same system of consonantal root letters. All of the words are loanwords from Arabic. On the basis of the given meaning of the related word, try to guess the meaning in context of each word from the text in the left column.

مَرِيضٌ	_____	[deliberateness]	عَمَدٌ	۱
مَحْبُوسٌ	_____	[imprisonment]	حَبَسَ	۲
مَجْبُورٌ	_____	[illness]	مَرَضَ	۳
اِعْتِمَادٌ	۱ _____	[blasphemy]	كُفِرَ	۴
كَافِرٌ	_____	[convinced]	مُعْتَقَدٌ	۵
اِعْتِقَادٌ	_____	[fate, algebra]	جَبِرَ	۶
نَابِغَةٌ	_____	[(state of) genius]	نُبُوغٌ	۷

2. Listen to the audio tape recording of Text 11 while looking at these sentences from the text. Fill in the blanks as you listen.

- ۱ از زمانی که مریض شده ام _____ توی اطاق _____ بمانم.
- ۲ ترسِ مِثْلِ آدمی _____ همه جا هست.
- ۳ امروز صبح توی آینه بود و _____ میکرد.
- ۴ پدر می گوید که _____ نابغه اند و با اولین _____ سخت ترین بیماری هارا _____ .
- ۵ حَسَن آقا _____ کُهنه از زَنی چاق با موهای طَلایی در _____ از مَخْمَل و تور دارد.
- ۶ حسن آقا _____ من و مادر است.
- ۷ مادر بزرگ یکریز _____ و به صورتم فوت میکند.
- ۸ مادر بزرگ کنار پنجره _____ گلهای یاس نَخ میکند.